

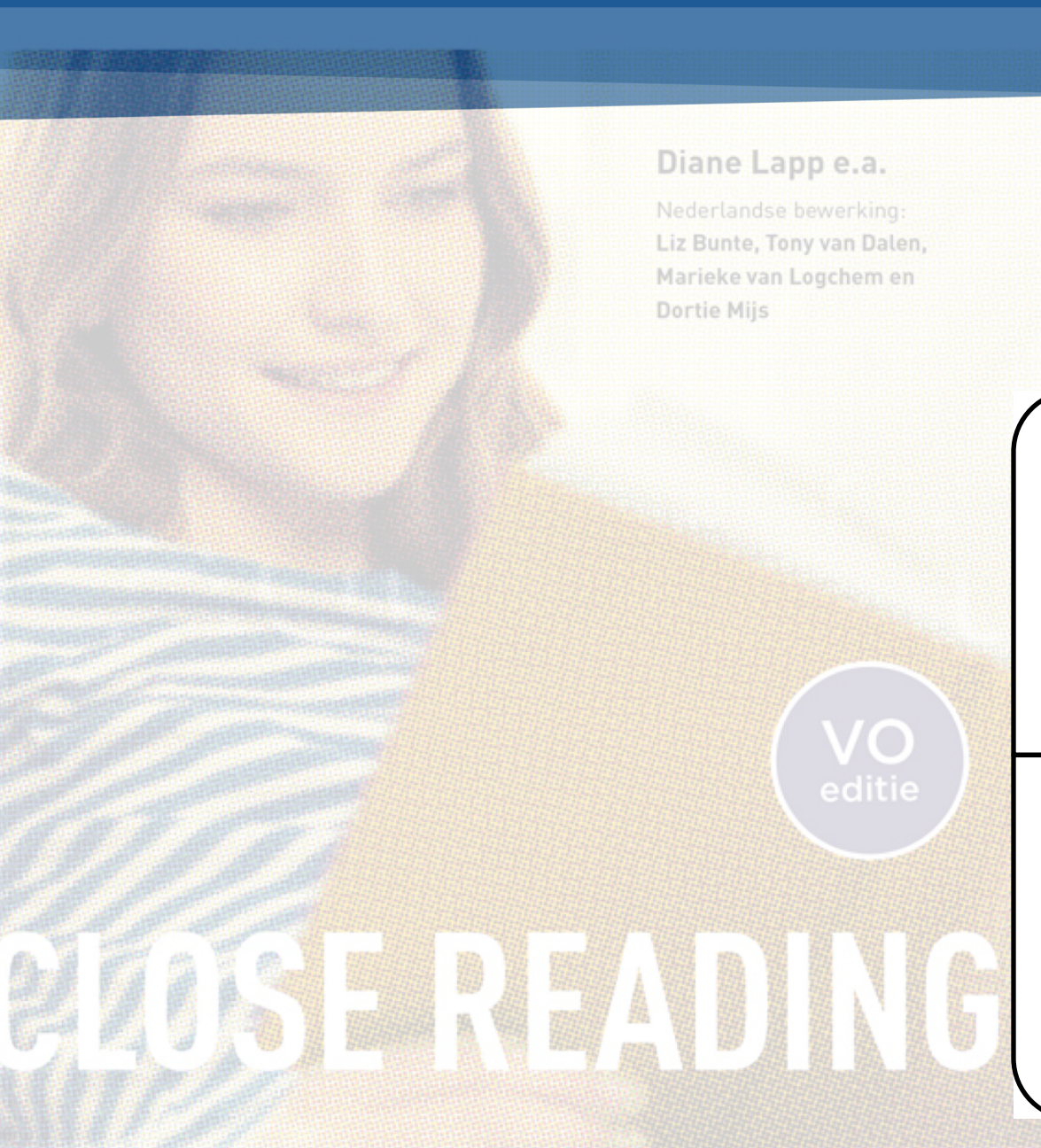
Close Reading in het voortgezet onderwijs

Zaterdag 11 maart

Manon Biemans
en Tony van Dalen

Manon Biemans en Tony van Dalen

Diane Lapp e.a.

Nederlandse bewerking:
Liz Bunte, Tony van Dalen,
Marieke van Logchem en
Dortie Mijs

VO
editie

CLOSE READING

Werken aan dieper tekstbegrip
in het voortgezet onderwijs

PICA

Wat is Close Reading

Praktijkvoorbeeld

Inhoud

Vragen?

Welke
mogelijkheden zie
je?

Doelen

- Ik weet wat de kenmerken van Close Reading zijn.
- Ik heb een beeld gekregen hoe dat er in de praktijk uit kan zien
- Ik heb ideeën gekregen voor mijn eigen lessen

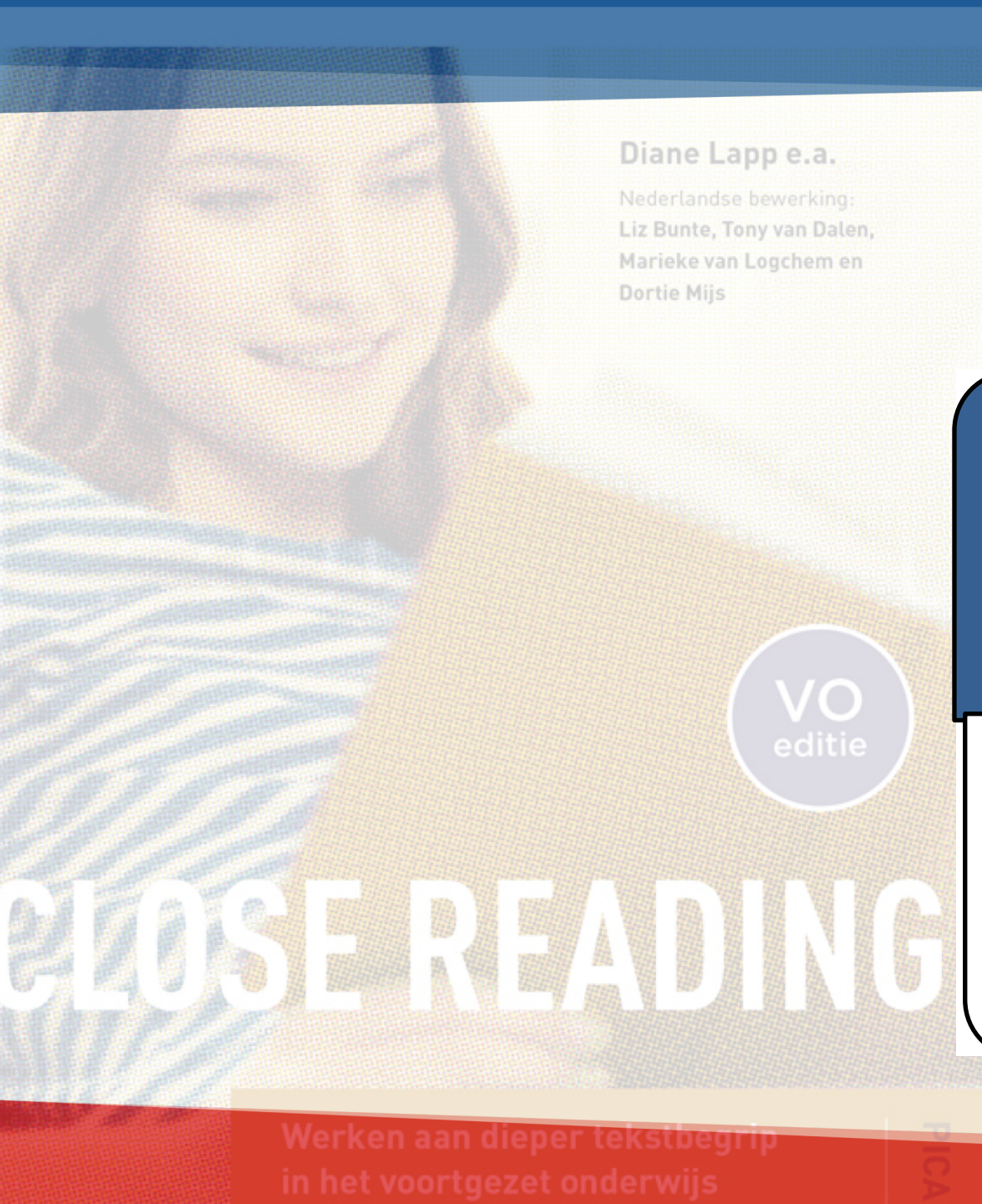
De complexiteit van begrijpend lezen

*Ik schrijf hier lieve dingen
in het zand –
met de tenen aan mijn voet,
met de vingers van mijn hand.*

*De zee komt even lezen,
trekt mijn letters van het strand
en brengt ze naar de overkant.
Of spoelt mijn brief alleen
een beetje heen en weer?
Ik krijg nooit antwoord.
Of juist wel?*

*Legt de zee met elke golf een nieuwe bladzij
voor me neer?*

Diane Lapp e.a.

Nederlandse bewerking:
Liz Bunte, Tony van Dalen,
Marieke van Logchem en
Dortie Mijs

VO
editie

CLOSE READING

Werken aan dieper tekstbegrip
in het voortgezet onderwijs

Wat is Close Reading

Praktijkvoorbeeld

Inhoud

Vragen?

Welke
mogelijkheden zie
je?

Wat is Close Reading?

- Bij Close Reading gaat het om een **aanpak**, het is geen methode.
- Het gaat om **diep** tekstbegrip.
- De tekst wordt meerdere keren gelezen (steeds een andere laag)
- Leerlingen lezen met een pen in de hand
- Er vinden veel discussies plaats
- Leerlingen moeten veel samenwerken

Structuur van Close Reading

Letterlijk niveau

Tekststructuur niveau

Afleidende niveau

Sessie 1	Sessie 2	Sessie 3
Richt zich op: • Algemene begripsvragen (zie format met voorbeeldvragen z.o.z.)	Richt zich op: • Vragen over belangrijke details • Vragen over woordenschat • Vragen over tekststructuur (zie format met voorbeeldvragen z.o.z.)	Richt zich op: • Vragen over bedoeling van schrijver • Vragen rondom afleidingen • Vragen over opinies, argumenten en verbanden met andere teksten (zie format met voorbeeldvragen z.o.z.)

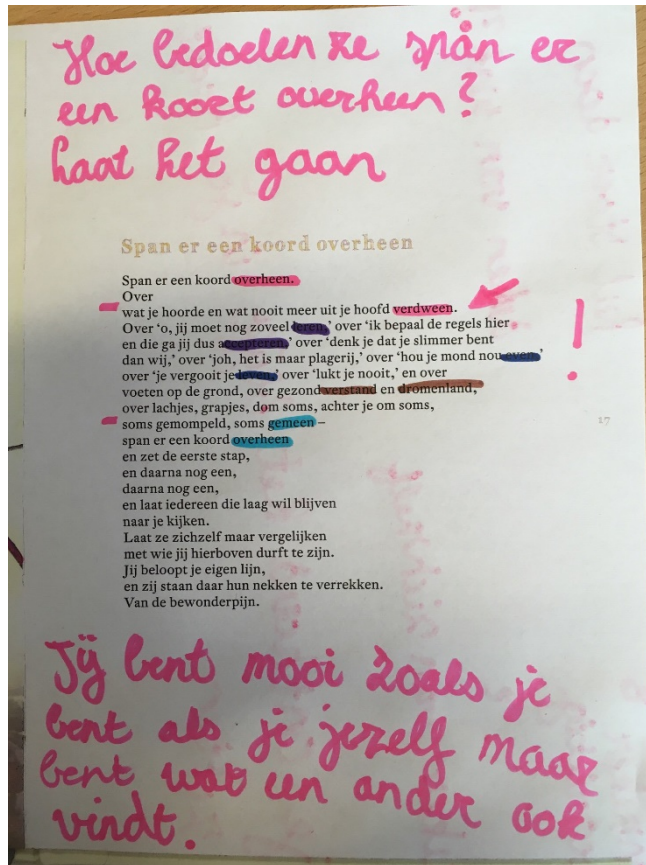
Wat is Close Reading?

Interactie

- Interactie docent en leerling
- Interactie tussen leerlingen
- Spreken, lezen en schrijven komen in samenhang aan bod
- Formatief handelen

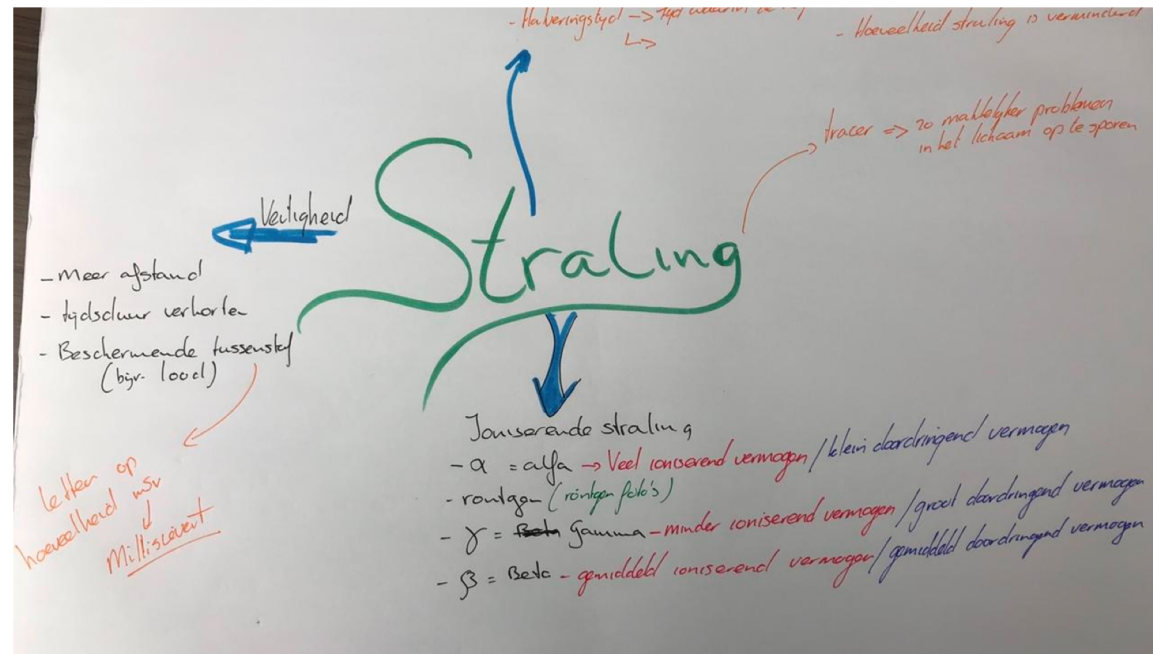

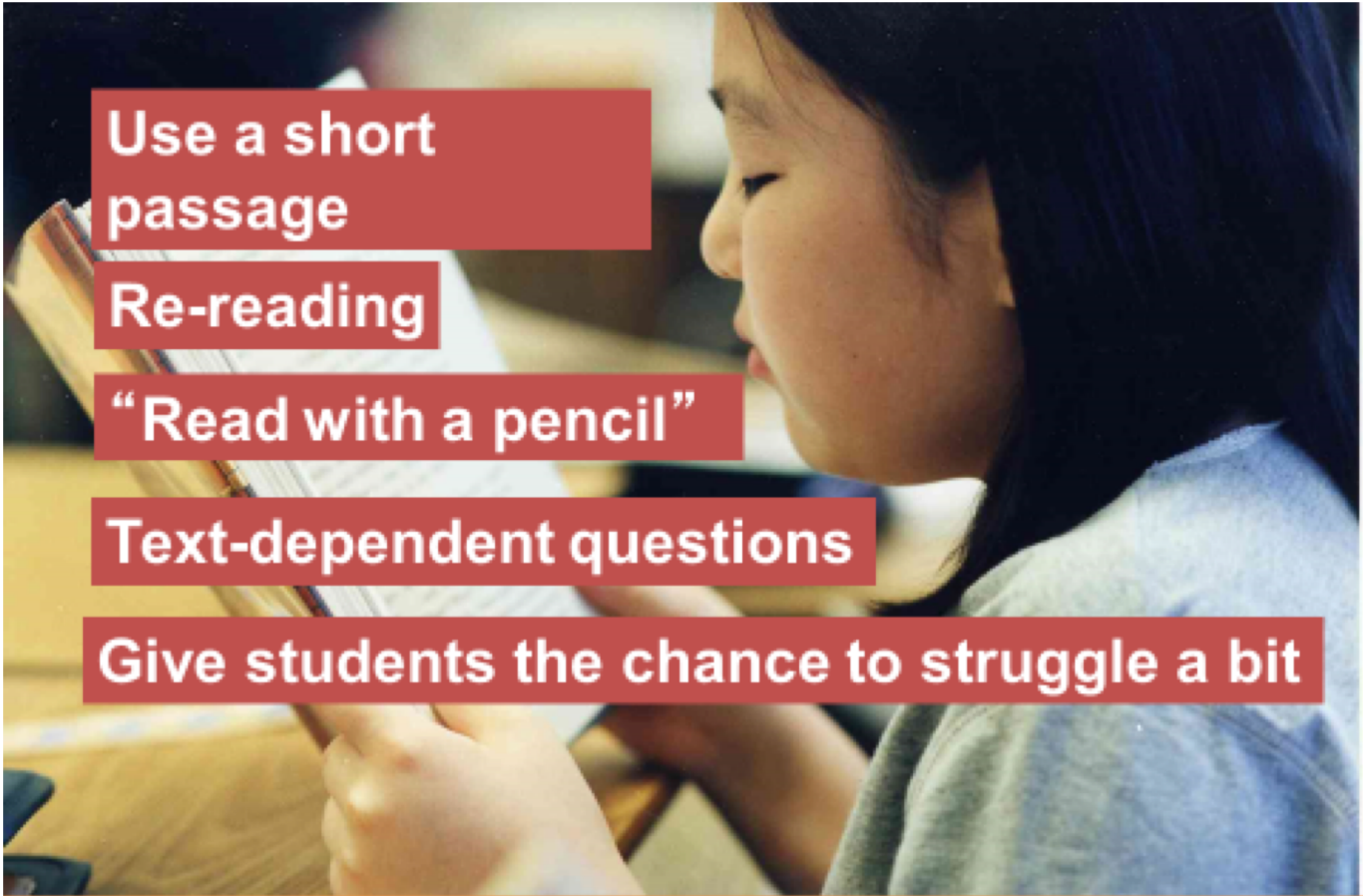
Aantekeningen

- 25 Zo ligt het gebied van Broca in onze hersenschors. Dat is het deel van je hersenen dat zich bezighoudt met spraak. Als er iets mis is met dit hersendeel, dan kun je niet meer goed praten. Een eindje verderop zit het deel dat je helpt bij het schrijven, en nog iets
- 30 verder zit je wiskundeknobbel. Alleen is dat geen knobbel en hij helpt je niet alleen met wiskunde, maar ook met taal. Een ander deel van die hersenschors is de prefrontale schors. De computer, de maanlanding, de pizza quattro formaggi en het reservewiel hebben we allemaal aan dit stukje hersenen te danken. Want daar vindt het ingewikkelde denkwerk plaats. Plannen bijvoorbeeld. En denken aan de toekomst. Dus als jij nadenkt hoe de komende week er voor je uit gaat zien, dan is dit gebied actief. Andere zoogdieren hebben

Inhoud visueel maken

Use a short
passage

Re-reading

“Read with a pencil”

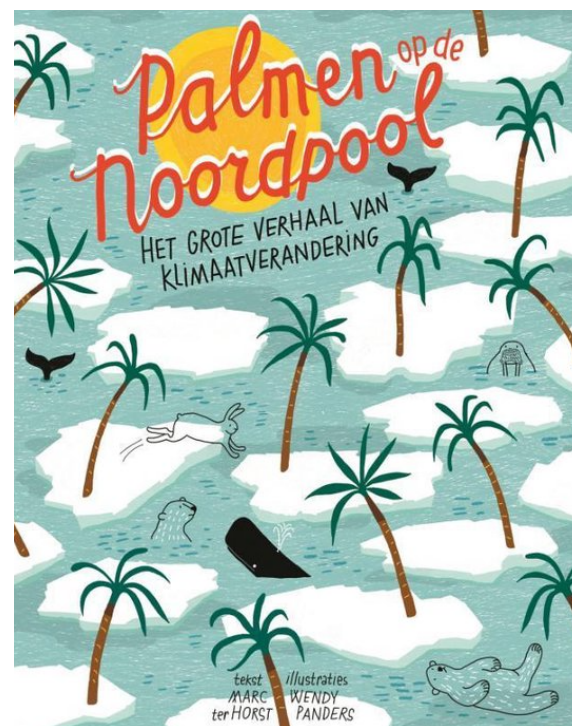
Text-dependent questions

Give students the chance to struggle a bit

Creating a Close Reading (Fisher & Frey)

Toepassing van Close Reading

Domoren verpesten gehoor

Domoren verpesten gehoor

1 Jongeren luisteren graag ziek via een mp3-speler, vol
Hoe hard is nou eigenlijk te
hoe slecht is dat dan voor d
2 5 Jongeren luisteren graag i
ziek in de trein of de bus, op
en zelfs tijdens de les. Zij ku
geen genoeg krijgen van hu
ler. Wat overigens niet onop
10 voorbijgaat aan omstanders
het alleen een luide bas die
soms is het alsof Beyoncé zelf zingend
in de trein

3 nog in het
15 Zou die d
dergelijk v
gehoor is
“Jazeke

Hoe werkt het gehoor?

Wat is geluid?

Horen en meer

Hoe ontstaat schade?

Omgaan met schade

Schade voorkomen

Geluid
bijvoc
Trillin
Als he
ervoo
waarc
doorg
beweg
uit be

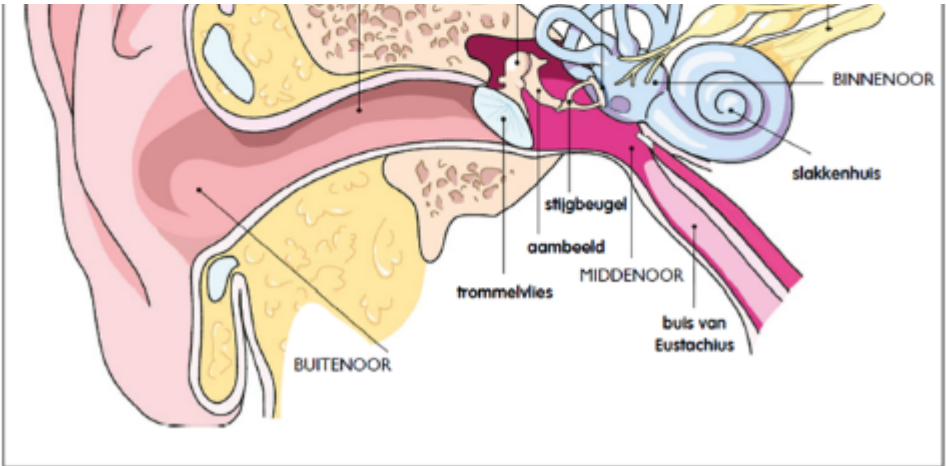
Aantal decibel	Geluid
10	Ritselende bladeren
70	Stofzuiger
80	Drukke verkeersweg
100	Geweerschot, mp3-speler op hoogste stand
110	Cirkelzaag
120	Kettingzaag, rockconcert
130	Pijngrens, discotheek
150	Startend straalvliegtuig

Een artikel voor de schoolkrant

Schrijf in de uitwerkbijlage een artikel voor de schoolkrant over gehoorschade bij jongeren. In dit artikel

- noem je de aanleiding voor jou om het artikel te schrijven;
- vertel je welke twee stukjes informatie je vond op www.hoorstichting.nl;
- geef je jouw mening over de ernst van de gehoorbeschadiging van Nederlandse jongeren;
- gebruik je twee gegevens uit de tabel om je mening kracht bij te zetten;
- noem je de waarschuwing van de Nationale Hoorstichting welke percentages van het volume van mp3-spelers veilig zijn bij oordopjes en koptelefoons;
- verwijst je naar de website www.oorcheck.nl waar volgens de tekst Domoren verpesten gehoor iedereen zijn gehoor kan meten;
- wens je dat alle lezers verstandig zullen omgaan met harde muziek.

Verzin een pakkende titel en vergeet niet je naam en klas onder het artikel te zetten.

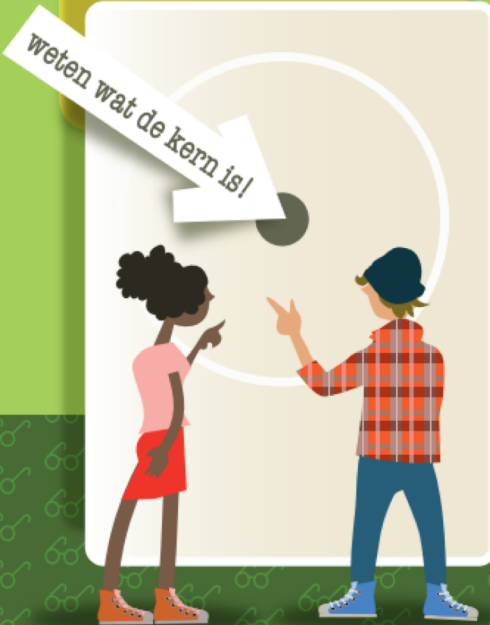

CLOSE READING

1

Wat zegt de tekst?

2

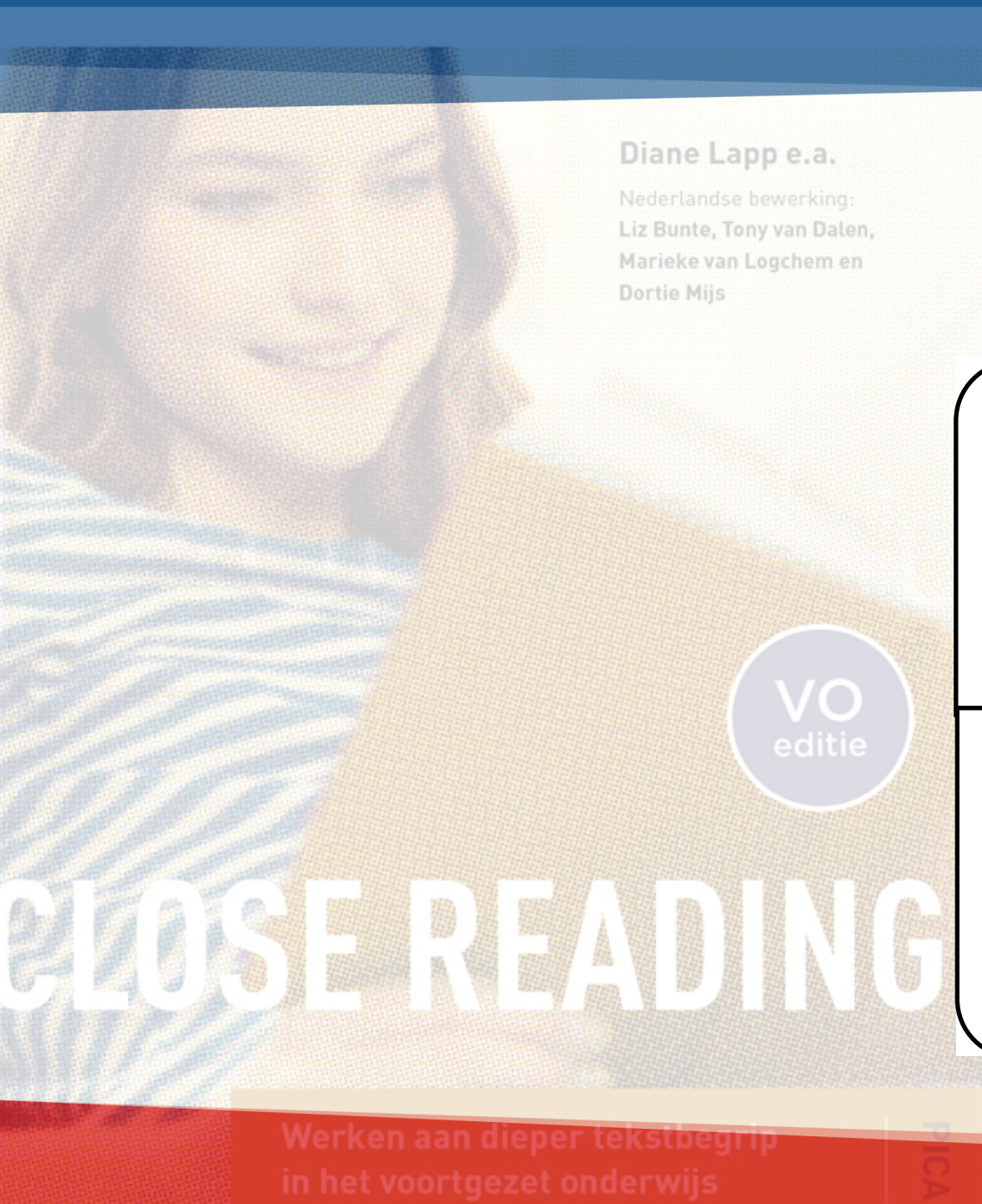
Hoe wordt het in de tekst gezegd?

3

Wat is de diepere betekenis van de tekst?

Diane Lapp e.a.

Nederlandse bewerking:
Liz Bunte, Tony van Dalen,
Marieke van Logchem en
Dortie Mijs

VO
editie

CLOSE READING

Werken aan dieper tekstbegrip
in het voortgezet onderwijs

Wat is Close Reading

Praktijkvoorbeeld

Inhoud

Vragen?

Welke
mogelijkheden zie
je?

■ Smartphonegebruik in de klas

Einddoel

Ik kan bevindingen uit onderzoeken gebruiken om een krantenartikel te verbeteren/te versterken.

Doelen

- Je kunt uitleggen welke positieve effecten een smartphoneverbod heeft.
- Je kunt uitleggen of deze tekst objectief of subjectief is.
- Je kunt de belangrijkste uitkomsten van de verschillende wetenschappelijke onderzoeken schematisch weergeven.
- Je herkent verschillende signaalwoorden en tekstverbanden.

School tv: afgeleid door je mobiel

- Bekijk de video twee keer en beantwoord de volgende vragen. <https://schooltv.nl/video/nieuwsuur-in-de-klas-afgeleid-door-je-mobiel/>
 1. Welke drie belangrijkste redenen benoemt de locatieleider Gerrit ter Louw voor het telefoonverbod?
 2. Middelharnis de telefoontas. Wat missen leerlingen het meest?
 3. Welke deskundige komt aan het woord? Is hij betrouwbaar?
 4. Wat is zijn belangrijkste argument dat als een paal boven water staat?

Waar of niet waar

1. Je bent minder productief met de telefoon in de buurt
2. Het uitvoeren van twee taken in hetzelfde tijdsbestek kan prima

Sessie 1

Wat zegt de tekst?

O Sessie 1 Wat zegt de tekst?	O Sessie 2 Hoe wordt het in de tekst gezegd?	O Sessie 3 Wat betekent de tekst?
Richt zich op: Algemene begripsvragen (begin, midden, eind, hoofdgedachte)	Richt zich op: • Vragen over belangrijke details • Vragen over woordenschat • Vragen over tekststructuur	Richt zich op: • Vragen over de bedoeling van de schrijver • Vragen rondom afleidingen • Vragen over opinies, argumenten en verbanden met andere teksten

Leesdoel sessie 1

- Aan de hand van het **5W1H-schema** kunnen we straks vertellen waar de tekst over gaat

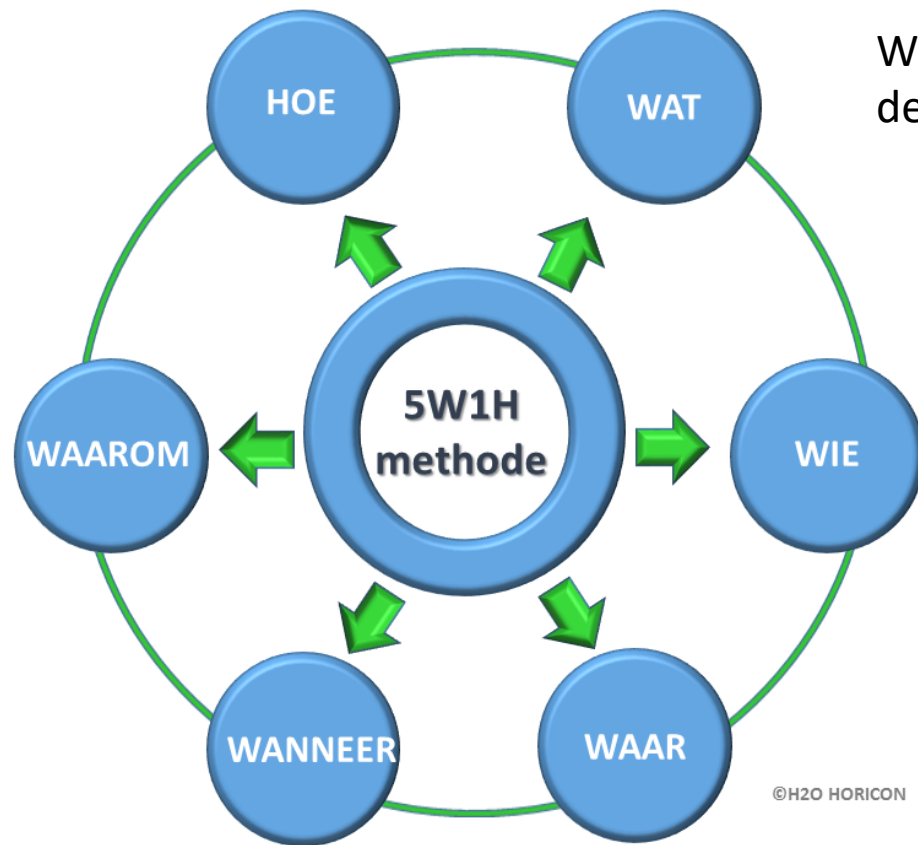
Lesopzet sessie 1

- We **lezen** met elkaar de tekst
- Onderstreep de moeilijke woorden met een markeerstift
- We bespreken een aantal moeilijke woorden (restrictie, pleidooi, multitasken, cognitieve capaciteit en laconiek)

Hoe betrouwbaar is deze tekst?

Waarom heeft de
auteur deze tekst
geschreven? (doel?)

Wanneer is het
artikel geschreven?

Wat is het onderwerp van
deze tekst?

Wie heeft de tekst
geschreven?
Is zij een deskundige?

Waar komt de informatie voor
het artikel vandaan?

©H2O HORICON

Hoe betrouwbaar is deze tekst?

Betrouwbaar,
tekst is
subjectief, veel
feiten uit
onderzoek, maar
ook mening van
schrijver

Waarom heeft de
auteur deze tekst
geschreven? (doel?)

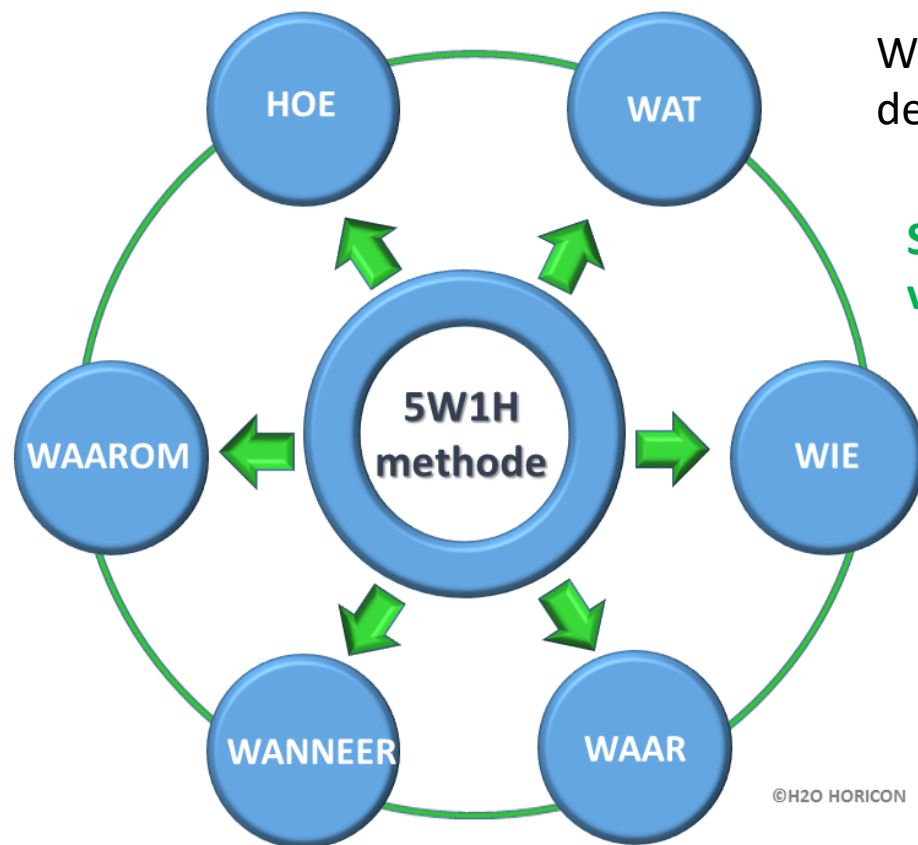
Informer
over
de nadelen van
smartphones in
de klas

11 april 2022

Wanneer is het
artikel geschreven?

Wetenschappelijke onderzoeken
uit verschillende landen

Waar komt de informatie voor
het artikel vandaan?

Wat is het onderwerp van
deze tekst?

**Smartphoneverbod in het
voortgezet onderwijs**

Wie heeft de tekst
geschreven?
Is zij een deskundige?

GoedStuk.nl

©H2O HORICON

Sessie 2

Hoe wordt het in de tekst gezegd?

O Sessie 1 Wat zegt de tekst?	O Sessie 2 Hoe wordt het in de tekst gezegd?	O Sessie 3 Wat betekent de tekst?
Richt zich op: Algemene begripsvragen (begin, midden, eind, hoofdgedachte)	Richt zich op: • Vragen over belangrijke details • Vragen over woordenschat • Vragen over tekststructuur	Richt zich op: • Vragen over de bedoeling van de schrijver • Vragen rondom afleidingen • Vragen over opinies, argumenten en verbanden met andere teksten

Leesdoelen sessie 2

1

Ik weet hoe ik moet omgaan met **moeilijke woorden** in de tekst

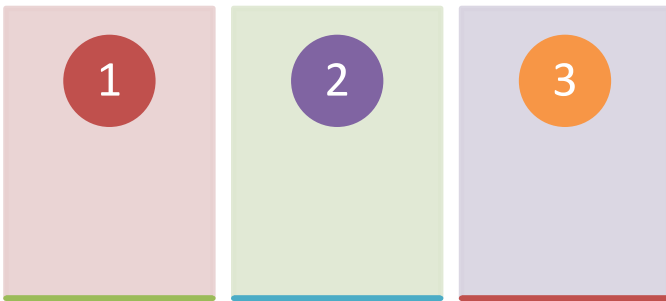
2

Ik weet **welke verschillende onderzoeken** worden gebruikt in dit artikel.

3

Ik weet welke argumenten de schrijver gebruikt. Ik herken de verschillende signaalwoorden en verbanden

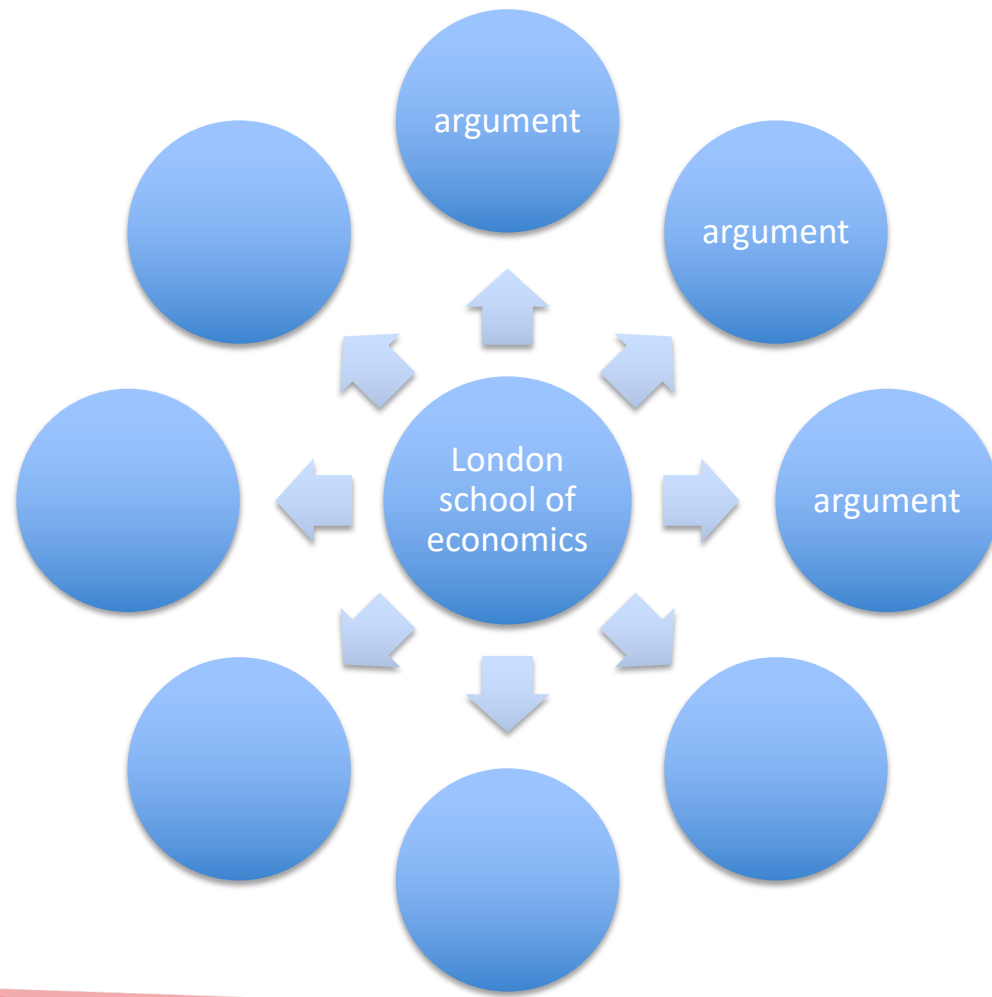
Lesopzet sessie 2

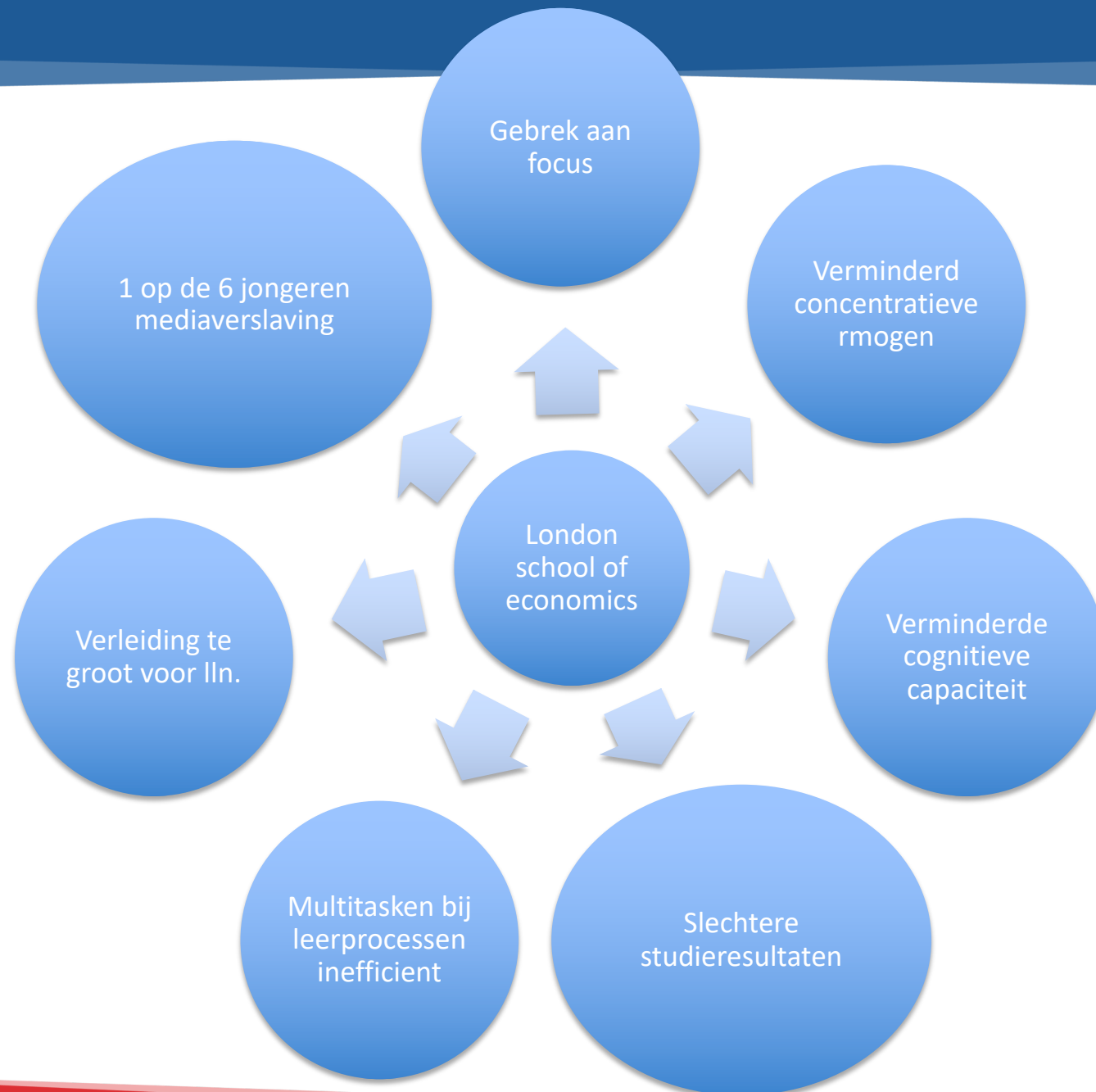

- We beginnen met het bepalen van de **betekenis** van moeilijke woorden
- We **onderzoeken** welke signaalwoorden de schrijver gebruikt en **bepalen** of ze helpend zijn
- We **onderstrepen** de argumenten voor het verbod met **groen** en tegen het verbod met **rood**
- We maken een schema waarin we alle argumenten verzamelen
- We bepalen de betrouwbaarheid van deze argumenten

Zoek de betekenis

Alinea	Moeilijk woord	betekenis
ondertitel	pleidooi	
2	Restrictie	
4	Cognitieve capaciteit	
8	Dopamine-shotjes	
5	Mediaverslaving	
18	Discipline	


```
graph LR; A(Universiteit van Chicago) --> B(Smartphone in de buurt vermindert cognitieve capaciteiten)
```

Universiteit
van Chicago

Smartphone
in de buurt
vermindert
cognitieve
capaciteiten

Sessie 3

Wat is de diepere betekenis van de tekst?

O Sessie 1 Wat zegt de tekst?	O Sessie 2 Hoe wordt het in de tekst gezegd?	O Sessie 3 Wat betekent de tekst?
Richt zich op: Algemene begripsvragen (begin, midden, eind, hoofdgedachte)	Richt zich op: • Vragen over belangrijke details • Vragen over woordenschat • Vragen over tekststructuur	Richt zich op: • Vragen over de bedoeling van de schrijver • Vragen rondom afleidingen • Vragen over opinies, argumenten en verbanden met andere teksten

CDA wil verbod op mobieltjes op basis- en middelbare scholen

23 november 2022 05:59Aangepast 23 november 2022 20:23

Leesdoel sessie 3

- Op basis van het opiniestuk kan ik een krantenartikel herschrijven

CDA wil verbod op mobieltjes op basis- en middelbare scholen

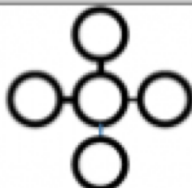
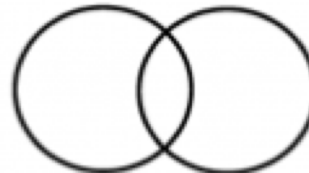
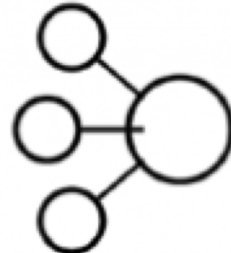
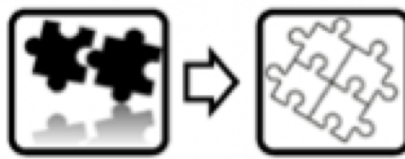
23 november 2022 05:59Aangepast 23 november 2022 20:23

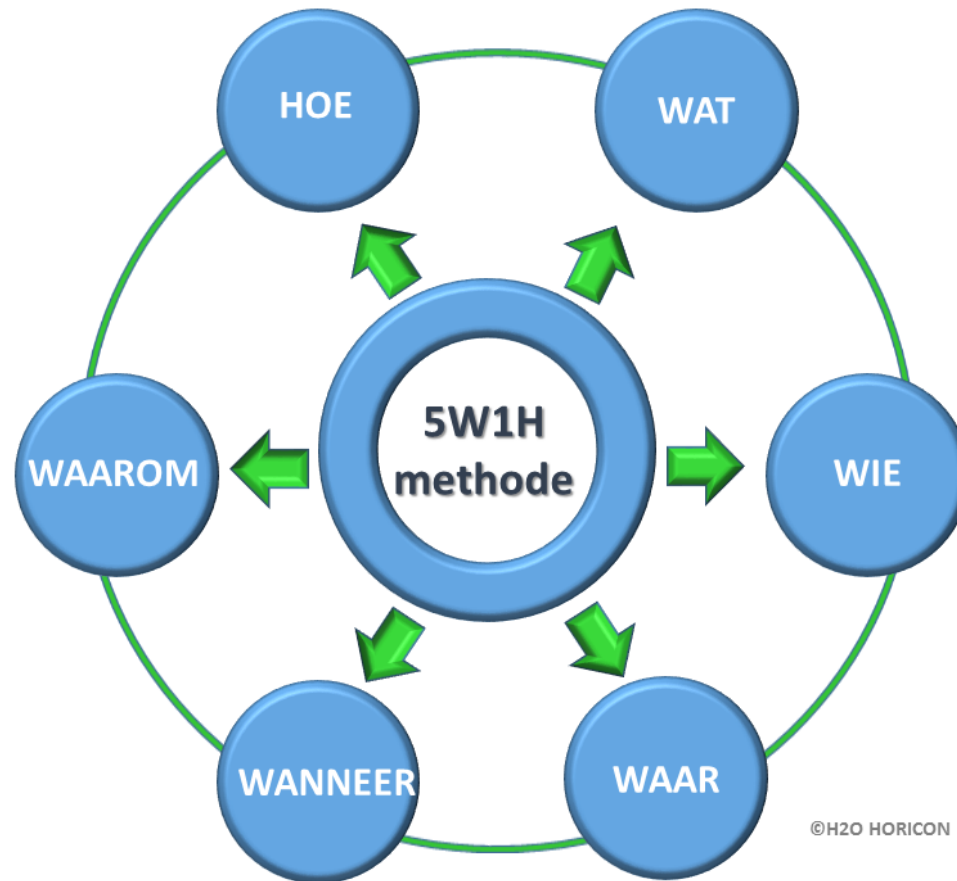
Lesopzet sessie 3

1. We **voorzien** de tekst van **+ en –** bij wat je **wel en niet** betrouwbaar vindt
2. We **voeren** een klassendiscussie.
3. We **lezen** het krantenartikel
4. We maken **een aanzet** met het herschrijven van de tekst

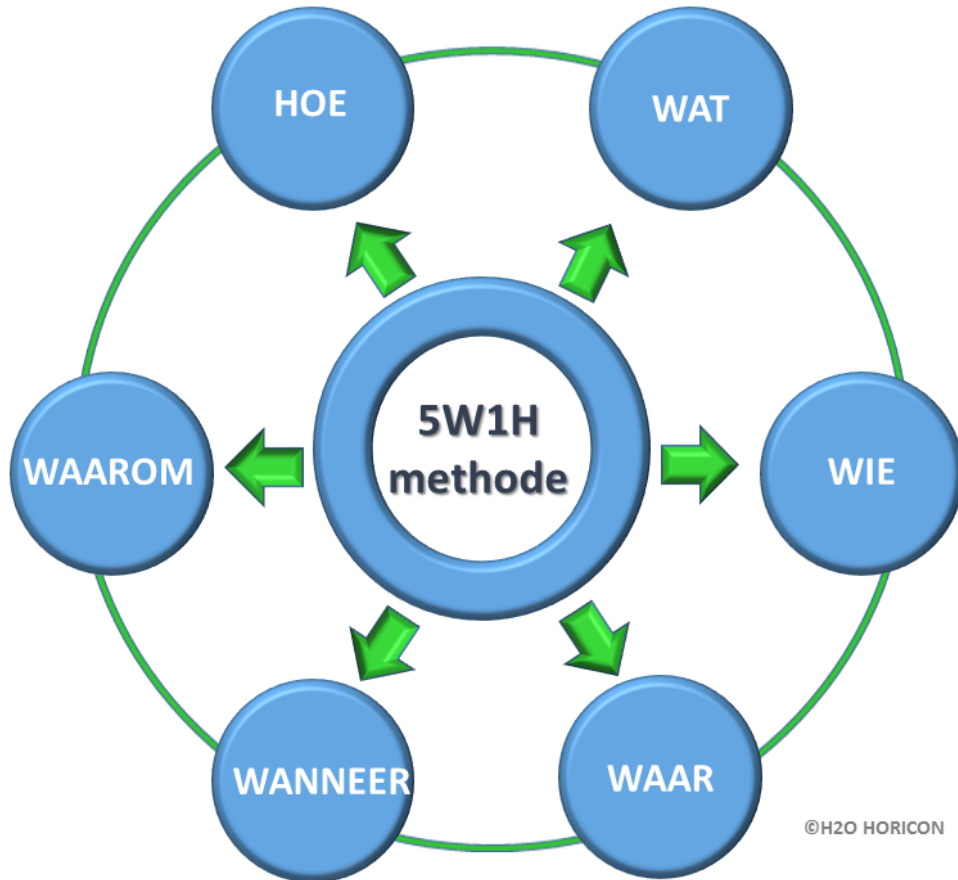
Welke tekst-structuur herken je in alinea 4 t/m 13

<i>Tekststructuur</i>	<i>De tekst beschrijft...</i>	<i>Sleutelwoorden</i>	<i>Schematische weergave</i>
Beschrijving	kenmerken van een fenomeen	• bijvoorbeeld • een ander aspect	
Chronologie	een reeks gebeurtenissen of serie stappen waarbij volgorde of tijd belangrijk is	• eerst, dan • voordat • jaartallen	
Vergelijking	overeenkomsten en verschillen tussen twee of meer zaken	• net zoals • zowel... als • vergelijkbaar	
Oorzaak-gevolg	een oorzaak met meerdere gevolgen of een serie oorzaken die tot één gevolg leiden	• daardoor • want • als gevolg hiervan	
Probleem-oplossing	een probleem en één of meer oplossingen voor dat probleem	• dus • zodat • dit helpt om	

Krantenartikel: "CDA wil verbod op mobieltjes op basis- en middelbare scholen"

Krantenartikel: "CDA wil verbod op mobieltjes op basis- en middelbare scholen"

Wie: CDA

Wat: telefoonverbod

Waar: op basis- en middelbare scholen

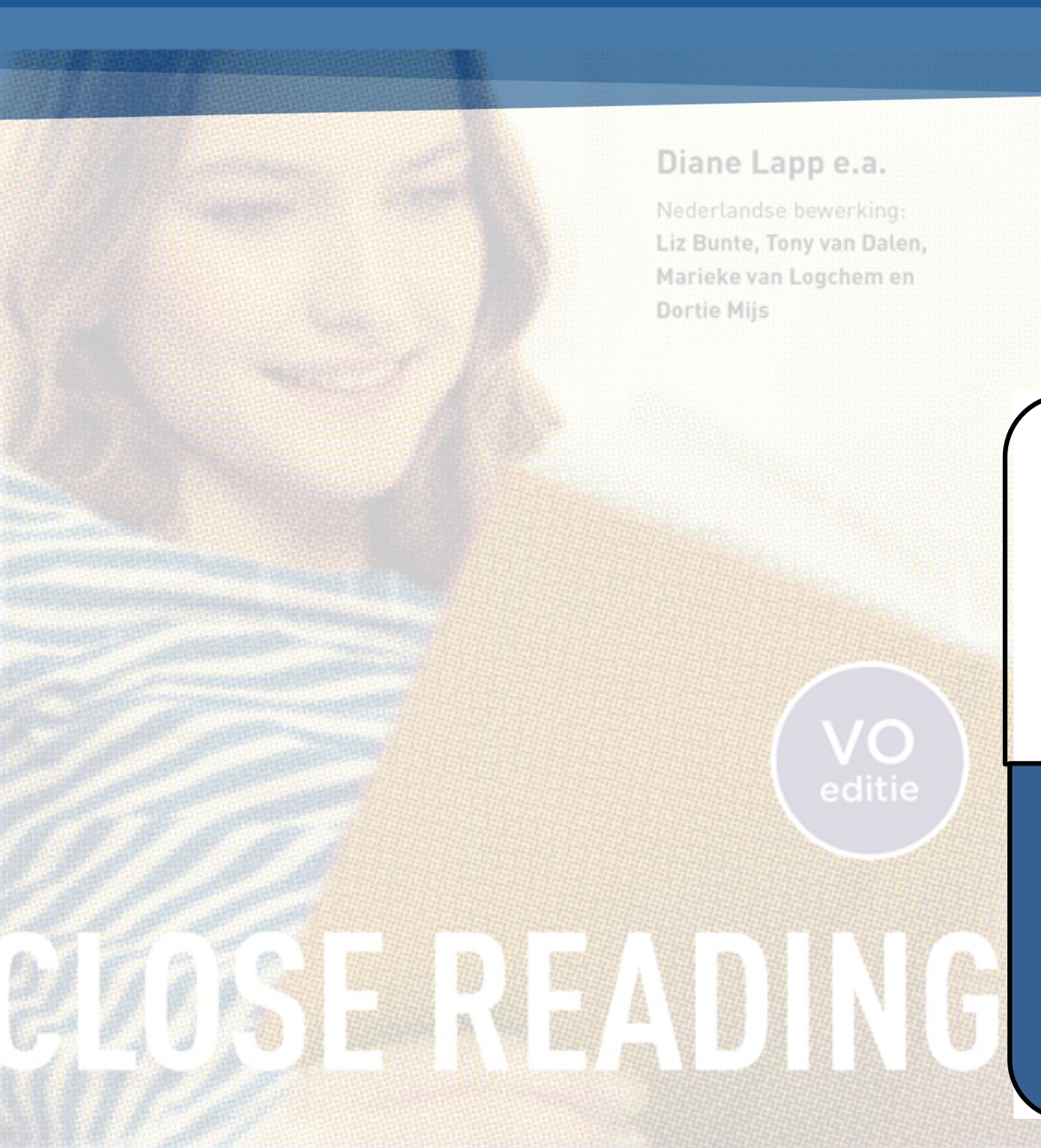
Wanneer: november 2022

Waarom: scholen mogen zelf regels bepalen dit leidt tot onduidelijkheid, zorgt voor meer concentratie bij leerlingen, jongeren kunnen niet multitasken, zorgt voor extra lestijd, betere schoolresultaten, onderzoek DUO, Frankrijk heeft al zo'n verbod,

Hoe: door het bij wet te regelen

De schrijfopdracht

- Verbeter het krantenartikel van het CDA
- Bepaal welke sterke argumenten uit je schema je mist in dit krantenartikel
- Voeg deze toe (minimaal 3)
- Je geeft jouw mening over de ernst van het smartphonegebruik in de klas
- Om je mening kracht bij te zetten gebruik je wetenschappelijke onderzoeken en benoem je deskundige Theo Compernelle uit het filmpje van Schooltv
- Verzin een pakkende titel en vergeet je naam niet te noteren!

Diane Lapp e.a.

Nederlandse bewerking:
Liz Bunte, Tony van Dalen,
Marieke van Logchem en
Dortie Mijs

VO
editie

CLOSE READING

Werken aan dieper tekstbegrip
in het voortgezet onderwijs

PICA

Wat is Close Reading

Praktijkvoorbeeld

Inhoud

Vragen?

Welke
mogelijkheden zie
je?

Afsluiter: wat deel jij met je team?

Meer weten?

Ga naar www.expertis.nl/closereading-vo en
bekijk ons aanbod

Neem contact op via
manon.biemans@expertis.nl

Of bestel het boek via Uitgeverij Pica!

